

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS 3.-6.Ik

”Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävä, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet, ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppimisen arviointi koskevat myös suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää.

Oppimäärän erityinen tehtävä

Tuntijakoasetuksen mukaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen tai ruotsin kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti. Tämän oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin. Opetuksen avulla pyritään monilukutaitoon, jonka avulla oppilas osaa hakea tietoa sekä ymmärtää, tuottaa, arvioi ja analysoi erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan monikielisyyden kehittymistä sekä herättää kiinnostus ja tarjota välineitä kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Yhteistyössä kotien, oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa.

Suomen kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ja tarpeelliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet, joiden avulla kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla, joita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Ymmärtämis- ja tuottamistaitojen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista. Koska opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. Oppimäärän tarpeen selvittämisessä huomioidaan myös seuraavat näkökulmat:

- oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla, jolloin oppilaan osaaminen ei vielä anna edellytyksiä yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai
- oppilaan suomen kielen taito ei vielä anna edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänelle opetetaan suomea tai ruotsia toisena kielenä joko kokonaan tai osittain suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen sijaan. Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Mikäli oppilaan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin riippumatta siitä, minkä opetusryhmän yhteydessä kyseinen opetus on järjestetty. Tärkeää on, että oppilas tulee osalliseksi samoista teksteistä ja tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat.

Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Tarvittaessa laaditaan oppimissuunnitelma. Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Oppilas voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos hänellä on riittävät edellytykset sen tavoitteiden mukaiseen opiskeluun.

Vuosiluokilla 3–6 erityisenä tehtävänä on tukea suomen kielen taidon kehittymistä sekä luku- ja kirjoitustaidon ja vuorovaikutustaitojen sujuvoitumista ja monipuolistumista. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden kielitaito ja vahvuudet. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja ja edetään laajempien tekstien lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6

Oppilaan kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilas voi laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua yhteisöllisesti erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Ohjataan kokonaisilmaisuun ja hyödynnetään draamatyöskentelyä. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa (tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaukset, ajan ilmaiseminen kerronnassa, modaalisuus, vertaaminen kuvailussa sekä epäsuora esitys ja toisen puheeseen viittaaminen). Harjoitellaan ääntämistä, kuuntelutaitoja ja kuullusta oppimisen taitoja. Osallistutaan oman luokan sekä kouluyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, niiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen.

S2 Tekstien tulkitseminen: Harjoitellaan kaunokirjallisuuden ja erilaisten tieto- ja mediatekstien sujuvaa lukemista sekä käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita. Edistetään tekstilajien piirteiden sekä kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemusta. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä sekä selvittämään tiedon lähteen ja arvioimaan tiedon luotettavuutta. Harjoitellaan hahmottamaan virkkeen osien suhteita (lause, lausekkeen pääsanana ja määritteen suhde, lauseenvastike) tekstin ymmärtämisen tukena. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjaannutetaan havaitsemaan, miten persoonaa ja aikaa ilmaistaan tekstissä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.

S3 Tekstien tuottaminen: Harjoitellaan sujuvaa kirjoittamista, tekstien tuottamisen ja käsittelyn perustoimintoja ja yleiskielen normeja itsenäisesti ja ryhmässä. Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstilajeja ja niissä käytettävää sanastoa ja fraseologiaa sekä kieliopillisia rakenteita. Tutustutaan kirjoittamisprosessin vaiheisiin ja muokataan tekstejä palautteen perusteella.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutkitaan tilanteen ja aiheen mukaista kielen vaihtelua havainnoimalla koulun ja oppilaiden vapaa-ajan vuorovaikutustilanteita sekä moninaisia kuultuja ja luettuja tekstejä. Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Tutustutaan puhutun ja kirjoitetun suomen piirteisiin. Opitaan päättämään keskeisiä säännönmukaisuuksia (sanaluokat ja lausetyypit, nominien ja verbien taiputus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen) ja tapoja luoda merkityksiä. Tutustutaan lapsille ja nuorille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin sekä kirjastoon niitä tarjoavana resurssina. Perehdytään lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin ja nykyperinteeseen.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Opitaan jäsentämään lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelun ja puhumisen prosesseja pienempiin osiin ja harjoitellaan näitä osaitaitoja sekä erilaisia kirjoitus- ja kuuntelutekniikoita. Harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista ja niiden omaan käyttöön ottamista. Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa apuna eri tiedonalojen tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa suhteessa tavoitteisiin. Oppilasta ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen. Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.” (OPS 2014, 185–188.)

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS 3.IK

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineen tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen	
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	<p>T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaisusta mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan oman mielipiteen ja omien tarpeiden ilmaisemista. - Hyödynnetään kokonaisilmaisua, kuten ilmeitä ja eleitä viestinnässä. - Opastetaan oppilasta osallistumaan vuorovaikutustilanteisiin (tilannesidonnaiset fraasit ja ilmaukset). 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan mahdollisuuksia keskusteluun - Erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimiminen, esim. pelit ja leikit, parityöskentely, ryhmätyöskentely 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Oman kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen - Viestintätaidot
	<p>T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan kertomista ja kuvailua. - Harjoitellaan oikeaa ääntämistä. - Opetellaan kuuntelutaitoja. - Sanavaraston laajentaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimiminen, esim. pelit ja leikit, parityöskentely, ryhmätyöskentely - Kannustus myönteisen palautteen antamiseen ja toisten kuuntelemiseen - Kannustus keskusteluun ja kysymysten tekoon 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaaliset taidot - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen - Monipuolisten viestien ymmärtäminen (puhe, kehonkieli, kuvat, äänet) - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle

	<p>T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luvuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta osallistumaan oman luokan vuorovaikutustoimintaan ja harjoittelemaan kulttuurisidonnaisia puheviestintätapoja. - Kannustetaan oppilasta olemaan mukana koko kouluyhteisön kulttuuritapahtumissa yleisönä tai esiintyjänä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa - Draaman keinojen, esim. improvisaation hyödyntäminen opeutuksessa - Osallistuminen luokan ja kouluyhteisön juhlien ja teemapäivien suunnitteluun ja toteutukseen 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja - kunnioittaminen - Monikulttuurisuus - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Kulttuuritietoisuus
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Tekstien tulkitseminen</p>	<p>T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan sujuvaa mekaanista lukutaitoa. - Tunnistetaan ikätasolle sopivia tekstilajeja, kuten uutinen, mielipide, kertomus. - Ohjataan oppilasta ymmärtämään pääajatus uudesta tekstistä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Luetaan erilaista ikä- ja kielitasolle sopivaa kirjallisuutta - Käytetään mahdollisuuksien mukaan kirjaston palveluja 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon kriittinen arviointi - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen - Monipuolisten viestien ymmärtäminen
	<p>T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan oppilaiden ikäkauden ja kielitaitotason mukaisesti erilaisiin teksteihin. - Harjoitellaan helppojen lukustrategioiden käyttöä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten tekstien lukeminen (esim. sadut, lorut, kertomukset, arvoitukset, sananlaskut, kaunokirjallisuus) - Opiskellaan lukustrategioista esim. ennakointi, selventäminen, yhteyksien luominen omaan elämään 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen - Erilaisten viestien ymmärtäminen (sanat, kuvat, ilmeet, eleet)
	<p>T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa. - Ohjataan päättelevään tekstien tulkintaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan eri aihepiireihin oppilaan sanavarastoa laajentaen, esim. julkiset tilat ja palvelut, maaseutu ja kaupunki, luonto, eläimet ja vapaa-aika - Synonyymit, vastakohtat - Oman ikä- ja kielitason mukaiset tekstit 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu

			<ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan etsimään keskeisiä asioita tekstistä 	Monilukutaito (L4) <ul style="list-style-type: none"> - Viestintätaidot
Tekstien tuottaminen	T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan loogisesti etenevän tekstin tuottamista itselle läheisistä aiheista. - Harjoitellaan kirjoittamisen sujuvuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjoitetaan esim. satuja, kertomuksia, runoja, pieniä faktatekstejä - Voidaan käyttää myös parin/ryhmän apua tekstin tuottamisessa - Harjoitellaan sekä käsin että koneella kirjoittamista käyttäen esim. netistä löytyviä lapsille sopivia kymmensormijärjestelmään ohjaavia ohjelmia 	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) <ul style="list-style-type: none"> - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely Monilukutaito (L4) <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) <ul style="list-style-type: none"> - Viestinnän kohdistaminen - Teknologian vastuullinen käyttö,
	T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielioipillisia rakenteita	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta käyttämään monipuolista sanavarastoa tuottamisessaan teksteissä. - Suunnitellaan, tuotetaan ja korjataan omaa tuotosta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan arkielämään liittyvän ymmärrettävän tekstin kirjoittamista, lauserakenteissa voi esiintyä vielä virheellisyyttä - Voidaan käyttää myös parin/ryhmän apua tekstin tuottamisessa 	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) <ul style="list-style-type: none"> - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu Monilukutaito (L4) <ul style="list-style-type: none"> - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle
	T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta vastaanottamaan palautetta tuottamastaan tekstistä ja opetellaan palautteen antamista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voidaan käyttää myös turvallisia oppimisympäristöjä netissä - Ohjataan positiivisen palautteen antamiseen 	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Hyvät tavat ja iltseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita Monilukutaito (L4) <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde - Kriittinen ajattelu - Viestin kohdistaminen - Viestintätaidot

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	<p>T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan erottamaan puhutun ja kirjoitetun kielen eroja itselle tutuissa asiayhteyksissä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelut - Kirjat - Draaman käyttö - Esim. kielellä leikkiminen; arvoitukset, runot ja vitsit 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle - Monipuolinen tulkitseminen (sanallinen, keholinen)
	<p>T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuden ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan oppilaan ikätasolle suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen ja mediateksteihin. - Annetaan mahdollisuuksia kokea lukuelämyksiä (lukeminen viihteenä). 	<ul style="list-style-type: none"> - Käytetään mahdollisuuksien mukaan kirjaston palveluja - Ohjataan monipuolisen kirjallisuuden lukemiseen esim. luku-diplomin avulla - Esim. lehtiviikko, kirjavinkkaukset luokassa tai netin oppimisympäristössä 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kielen käyttäminen
	<p>T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan oppilaan omaa kulttuuri-identiteettiä. - Rohkaistaan oppilasta käyttämään koko kielirepertuaariaan. - Tutustutaan suomalaiseen tapakulttuuriin ja juhlaperinteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan oppilasta käyttämään apuvälineitä, kuten sanakirjaa - Kannustetaan oppilasta kysymään ja käyttämään myös kehonkieltä - Lastenperinteitä (esim. lorut, leikit, sadut ja tarinat) ja kansanperinnettä esim. kansansatuja - Median sisällöt ja työtavat mukana oppimisessa, hyödynnetään myös mahdollisuuksien mukaan - Kirjastoa, elokuvia, teatteria, musiikkia ja museoita (esim. kulttuuripolku) 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monikulttuurisuus, kulttuuritietoisuus - Omien juurten ja kulttuuri-identiteetin tuntemus - Oman kielen käyttäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja - kunnioittaminen - Monipuoliset viestintäkeinot (sanallinen, kehonkieli)

Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	<p>T13 innostaa oppilasta vahvista- maan myönteistä käsitystä itses- tään kielenkäyttäjänä ja kielenop- pijana sekä asettamaan oppimis- tavoitteita</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta käyttämään omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä. - Laajennetaan sanavarasto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voidaan käyttää esim. draamaa apuna 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Oman ja vieraiden kielten käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vaikuttamismahdollisuudet - Luottamus - Omien näkemyksien ja mielipiteiden esittäminen
	<p>T14 ohjata oppilasta havaitse- maan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan tunnistamaan eri oppiaineiden käsitteitä ja ilmauksia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanavaraston kartuttamista esim. selittäen, keskustellen, lukien - Käytetään apuna esim. kuvia, ääniä 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tietoisuus omasta ympäristöstä - Omien näkemyksien ja mielipiteiden esittäminen
	<p>T15 kannustaa oppilasta kehittä- mään tietojään ja kielellisiä keino- jaan itseohjautuvaan työskente- lyyn, tiedonhakuun ja tiedon jä- sentämiseen itsenäisesti ja ryh- mässä</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta käyttämään kielenopiskelun eri osa-alueiden osataitoja hyväkseen esimerkiksi tiedonhaussa, uusien sanojen oppimisessa tai luetun ymmärtämisessä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Itsenäisen työn ohella käytetään myös pari- ja ryhmätöitä - Sisällysluettelo, aakkostaminen, hakusanat 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itsereflektio ja itseohjautuvuus - Tiedon kriittinen arviointi <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon käsittely - Neuvottelutaidot, joustavuus - Ajanhallinta - Myönteinen asenne työtä kohtaan - Sosiaaliset taidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osallistuminen

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS 4.Ik

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineen tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen	
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	<p>T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaisusta mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan mielipiteen ja tunteiden ilmaisua. - Opitaan tulkitsemaan ilmeitä ja eleitä viestinnässä. - Rohkaistaan oppilasta osallistumaan vuorovaikutustilanteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan mahdollisuuksia keskusteluun - Erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimiminen, esim. pelit ja leikit, parityöskentely, ryhmätyöskentely - Käytetään esim. draamaa vuorovaikutustilanteiden harjoittelussa 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Oman kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen - Viestintätaidot
	<p>T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innostetaan oppilasta kertomaan itselleen tutuista aiheista. - Harjoitellaan oikeaa intonaatiota. - Vahvistetaan oppilaan taitoa ymmärtää kuulemansa ohjeet sekä taitoa seurata keskustelua. 	<ul style="list-style-type: none"> - Annetaan mahdollisuuksia kertoa esim. parille, ryhmälle, luokalle - Käytetään esim. draamaa vuorovaikutustilanteiden harjoittelussa - Jatkovaa sanavaraston kasvattamista 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen - Monipuolisten viestien ymmärtäminen (puhe, kehonkieli, kuvat, äänet) - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle

	<p>T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta osallistumaan vuorokeskusteluihin sekä valmistelevaan esim. pienimuotoinen suullinen esitys. - Rohkaistaan oppilasta olemaan mukana koko kouluyhteisön kulttuuritapahtumissa yleisönä tai esiintyjänä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustus myönteisen palautteen antamiseen ja toisten kuuntelemiseen - Kannustus keskusteluun ja kysymysten tekoon - Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Monikulttuurisuus - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Kulttuuritietoisuus
	<p>T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan tunnistamaan faktan ja fiktion eroja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta. - Harjoitellaan erilaisten tekstien sujuvaa lukemista. - Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten tekstien lukemista, esim. tietoteksti, uutinen, runo, fantasiakertomus, arvostelu, kuva ja tekstiä yhdistävä mediateksti, sarjakuva - Voidaan käyttää parilukemista, lukupiirejä, ryhmissä toimimista 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseohjautuvuus - Tiedon kriittinen arviointi - Sosiaaliset taidot - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde - Tiedon kriittinen arviointi
Tekstien tulkitseminen	<p>T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta käyttämään eri lukustrategioita hyödykseen (esim. ennakointi, selventäminen, yhteyksien luominen omaan elämään, tiivistäminen). - Vahvistetaan puhutun kielen ymmärtämistä. - Tutustutaan oppilaiden ikäkauden ja kielitaitotason mukaisesti tieto- ja mediatekstien tulkitsemiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Luetaan oppilaiden ikätasoon sopivia tekstejä - Käytetään lukemisen ymmärtämiseen ohjaavia tehtäviä - Voidaan käyttää myös draamaa opetuksen tukemisessa 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Viestintätaidot
	<p>T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan luokittelemaan sanoja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Käsitteet, synonyymit, homonyymit, vastakohtat, kielikuvat ja sanonnat - Lapsen ikätasolle sopivien tekstien lukemista 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan selittämään sanojen ja kielikuvien merkityksiä. - Hyödynnetään asiayhteyteen tai sanojen merkityksiin liittyviä vihjeitä tekstien tulkinnassa. - Tutustutaan eri aihepiireihin oppilaan sanavarastoa laajentaen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Laajennetaan sanavarastoa esim. aihepiireillä kulttuuri, urheilu, matkailu, tiedotusvälineet, julkiset palvelut kuten liikenne ja terveydenhuolto 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon kriittinen arviointi - Viestintätaidot
Tekstien tuottaminen	T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia ja kuvaavia tekstejä sekä käsin että koneella kirjoittaen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan sekä käsin että koneella kirjoittamista, käytetään apuna kymmensormijärjestelmään ohjaavia, lapsille sopivia ohjelmia - Voidaan ohjata tekstien tuottamiseen käyttäen myös pari-, ketju- ja ryhmäkirjoitusta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viestinnän kohdistaminen - Teknologian vastuullinen käyttö
	T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielipiillisiä rakenteita	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta käyttämään monipuolista sanavarastoa. - Opetellaan käyttämään kielipiillisesti oikeita rakenteita. - Ohjataan oppilasta tarinan tai lyhyen mediatekstin (mainos, uutinen) itsenäiseen tuottamiseen. - Harjoitellaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Isot ja pienet alkukirjaimet, - Yhdyssanat, yhdysmerkki - Virkkeen loppumerkit - Pilkku luettelossa sekä pää- ja sivulauseen välissä - Vuorosanaviiva - Voidaan ohjata oikeinkirjoitukseen käyttäen myös pari-, ketju- ja ryhmäkirjoitusta 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle - Viestintätaidot
	T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta muokkaamaan tekstiä saamansa palautteen mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voidaan käyttää myös turvallisia oppimisympäristöjä netissä - Ohjataan positiivisen palautteen antamiseen 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään oppilaan taitoa perustella antamaansa palautetta. 		<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Hyvät tavat - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde - Kriittinen ajattelu - Viestin kohdistaminen - Viestintätaidot
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia	S4 <ul style="list-style-type: none"> - Tunnistetaan keskeisiä kielen säännönmukaisuuksia, esim. sanojen taipuminen. - Ohjataan oppilasta tunnistamaan sanaluokkia ja lause-tyypit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskellaan substantiivi, adjektiivi, verbi - Käsitteet virke, päälause ja sivulause - Esim. kielellä leikkiminen; arvoitukset, runot ja vitsit. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle - Monipuolinen tulkitseminen (sanallinen, kehollinen)
	T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuden ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämyksen jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön	S4 <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaistaan oppilasta asioimaan kirjastossa itsenäisesti. - Jaetaan lukukokemuksia toisten oppilaiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilasta innostetaan lukemaan ikätasolleen sopivia lastenkirjoja - Voidaan käyttää esim. lukupiirejä, kirjavinkkauksia, lukudiplo-meja, kirja-arvosteluja netin turvallisissa oppimisympäristöissä 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kielen käyttäminen
	T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria	S4 <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan oppilaan omaa kulttuuri-identiteettiä. - Ohjataan oppilasta havainnoimaan koulussa esiintyvää kulttuurista monimuotoisuutta (esim. eri kulttuurien juhlapäivät ja juhlaperinteet). 	<ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan myös muiden kulttuurien juhlapäiviä, tapoja yms. tarpeen mukaan - Lastenperinteitä (esim. lorut, leikit, sadut ja tarinat) ja kansanperinnettä, Kalevalaa - Monipuoliset kirjallisuusnäytteet, joissa mukana koti- ja 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monikulttuurisuus, kulttuuritietoisuus - Omien juurten ja kulttuuri-identiteetin tuntemus - Oman kielen käyttäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan suomalaiseen tapakulttuuriin ja juhlae-rinteisiin. - Rohkaistaan oppilasta käyttämään koko kielirepertuaariaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulkomaisia kirjallisuutta, paikallisesti, esim. Marjatta Kurenniemi - Median sisällöt ja työtavat mukana oppimisessa, hyödynnetään myös mahdollisuuksien mukaan kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita (esim. kulttuuripolku) - Tuetaan oppilasta käyttämään apuvälineitä, kuten sanakirjaa - Kannustetaan oppilasta kysymään ja käyttämään myös kehonkieltä 	<ul style="list-style-type: none"> - Monipuoliset viestintäkeinot (sanallinen, kehonkieli)
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenopijana sekä asettamaan oppimistavoitteita	S5 <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta sanavaraston tietoiseen laajentamiseen. - Kannustetaan oppilasta käyttämään suomen kieltä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voidaan käyttää esim. draamaa apuna 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Oman ja vieraiden kielten käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus - Omien näkemysten ja mielipiteiden esittäminen
	T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa	S5 <ul style="list-style-type: none"> - Tunnistetaan eri oppiaineiden ylä- ja alakäsitteitä. - Laajennetaan oma-aloitteisesti oppiainekohtaista sanavarastoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppiainekohtaisen sanavaraston kartuttamista esim. selittäen, keskustellen, lukien 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tietoisuus omasta ympäristöstä
	T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn	S5 <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa avuksi tiedonhankinnassa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Itsenäisen työn ohella käytetään myös pari- ja ryhmitöitä - Sisällysluettelo, aakkostaminen, hakusanat 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itsereflektio ja itseohjautuvuus - Tiedon kriittinen arviointi <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon käsittely

	lyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä	- Harjoitellaan esim. esitelmän tekemistä itsenäisesti ja ryhmässä.		- Sosiaaliset taidot ja joustavuus - Ajanhallinta - Myönteinen asenne työtä kohtaan Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Osallistuminen
--	---	---	--	--

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS 5.IK

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineen tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen	
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	<p>T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan käyttämään kieltä osana toimintaa. - Rohkaistaan oppilasta olemaan mukana oman luokan vuorovaikutustilanteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. - Vahvistetaan taitoa jakaa omia kokemuksia, ajatuksia ja mielipiteitä. - Opetellaan toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ajan ilmaiseminen (presens ja imperfekti), modaalisuus, vertaaminen kuvailussa - Pari- ja ryhmätyöt, keskustelut, väittelyt, pelit ja leikit - Harjoitellaan toisten kuuntelemista esim. keskusteluissa, ryhmätöissä, väittelyissä 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen - Viestintätaidot
	<p>T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvailaan asioita eri aihepiirien ja tekstien pohjalta. - Vahvistetaan oikeaa intonaatiota. - Vahvistetaan oppilaan keskustelutaitoja luokkayhteisössä (keskustelun aloitus, ylläpitäminen, päättäminen). - Havainnoidaan oman toiminnan vaikutusta erilaisissa ryhmäviestintätilanteissa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelut, pari- ja ryhmätyöt, leikit ja pelit - Harjoittelussa voidaan käyttää esim. draamaa, roolin suunnittelemista ja ottamista 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen

				<ul style="list-style-type: none"> - Monipuolisten viestien ymmärtäminen (puhe, kehonkieli, kuvat, äänet) - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle
	<p>T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan ilmaisemaan itseään suhteellisen vaivattomasti. - Osallistutaan koko kouluyhteisön kulttuuritapahtumiin yleisönä tai esiintyjänä. - Vahvistetaan taitoa toimia ryhmän jäsenenä. - Havainnoidaan oman toiminnan vaikutusta erilaisissa ryhmäviestintätilanteissa. - Harjoitellaan toisten tarpeiden huomioimista ja kompromissitaitoja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pari- ja ryhmätyöt, leikit ja pelit - Harjoittelussa voidaan käyttää esim. draamaa - Harjoitellaan toisten kuuntelemista esim. keskusteluissa, ryhmätöissä, väittelyissä 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Hyvät tavat - Itseilmaisu - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita - Monipuoliset ilmaisukeinot (sanallinen, kuvallinen, kehollinen)
Tekstien tulkitseminen	<p>T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan erilaisten ikätasolle sopivien tekstilajien sujuvaa lukutaitoa. - Tutustutaan kirjallisuuden peruskäsitteisiin. - Harjoitellaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjauvien ja kantaottavia tekstien piirteitä. - Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan runsaasti erilaista lukemista esim. kaunokirjallisuus, tietotekstit, mediatekstit, runot - Kuvan lukeminen, infografiikka - Kirjallisuuden käsitteitä, esim. pää- ja sivuhenkilö, tapahtumapaikka ja -aika, juoni, aihe, teema, minäkertoja ja hänkertoja - Opastetaan valitsemaan omataisoista lukemista 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseohjautuvuus - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde - Tiedon kriittinen arviointi
	<p>T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään eri lukustrategioita hyödykseen. - Harjoitellaan mediatekstin tulkitsemista ja sen luotettavuuden arviointia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Käytetään lukustrategioista esim. ennakointi, selventäminen, kysymysten tekeminen, pääasioiden etsiminen, tiivistäminen 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen

	<p>T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan päätelmien tekoon tekstistä. - Tutustutaan eri aihepiireihin oppilaan sanavarastoa laajentaen: kulttuuri, urheilu, matkailu, tiedotusvälineet, julkiset palvelut kuten liikenne ja terveydenhuolto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pysähdytään ymmärtämisen kanalta kriittisissä kohdissa, keskeisten asioiden löytäminen tekstistä ja päätelmien tekeminen luetusta myös omia taustatietoja hyväksi käyttäen - Harjaannutetaan oppilasta havaitsemaan, miten persoonaa ja aikaa ilmaistaan tekstissä 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon kriittinen arviointi - Viestintätaidot
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Tekstien tuottaminen</p>	<p>T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sujuvoitetaan käsikirjoittamisen taitoja ja näppäintaitoja. - Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia ja kuvaavia tekstejä sekä käsin että koneella kirjoittaen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan sekä käsin että koneella kirjoittamista, käytetään apuna kymmensormijärjestelmään ohjaavia, lapsille sopivia ohjelmia - Voidaan ohjata tekstien tuottamiseen käyttäen myös pari-, ketju- ja ryhmäkirjoitusta - Harjoitellaan tekstinkäsittelyn perustaitoja 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viestinnän kohdistaminen - Teknologian vastuullinen käyttö,
	<p>T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Syvennetään sanavarastoa. - Vahvistetaan kieliopillisesti oikeiden rakenteiden käyttöä. - Kirjoitetaan monipuolista tekstiä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Synonyymejä, homonyymeja - Kerrataan lauseoppia ja oikeinkirjoitusta: virke, päälause, sivulause, pilkku ja lopetusmerkit, iso ja pieni alkukirjain, yhdyssanat - Predikaatti, subjekti, objekti - Vuorosanojen merkitseminen vuorosanaviivan ja lainausmerkkien avulla, johtolauseen oikeinkirjoitus - Sivulausetyyppejä konjunktiolause, relatiivilause, kysyvä sivulause - Esim. uutinen, tiivistelmä 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseohjautuvuus - Tiedon kriittinen arviointi - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen

	<p>T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan tekstin jäsentelyä. - Annetaan mahdollisuus palautteen antamiseen ja saamiseen ja omien tekstien arvioimiseen. - Etsitään itselle sopivia prosessikirjoittamisen keinoja käyttäen hyväksi jo opittuja menetelmiä. - Perehdytään nettietikettiin ja tekijänoikeuksiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Palaute esim. keskustellen, kirjallisesti, vertaispalaute, voidaan harjoitella muokkaamaan omaa tekstiä palautteen pohjalta - Ohjataan ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja - Harjoitellaan lähteiden yksinkertaista merkitsemistä, ohjataan kunnioittamaan tekijänoikeuksia 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itsereflektio - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon kriittinen arviointi
<p>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen</p>	<p>T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännömukaisuuksia</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tunnistetaan keskeisiä kielen säännömukaisuuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Esim. sanojen yhdistäminen ja johtaminen, lausetyypit (virke, päälause, sivulause, välimerkit), nominien ja verbien taivutus (aktiivi ja passiivi, myönteinen ja kielteinen muoto, verbityypit) 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen - Sanallinen viestintätaito
	<p>T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuden ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämyksen jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luetaan ikäkaudelle suunnattua kirjallisuutta monipuolisesti (sarjakuvat, kauno- ja tietokirjat, runot). - Tutustutaan lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin (sadat, lorut, arvoitukset, sananlaskut) ja nykyperinteseen. - Tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harastamista. - Opetellaan jakamaan lukukokemuksia ja pohtimaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan monipuolista lukemista muistaen mahdollisuuksien mukaan kirjaston käytön - Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston ja mediaympäristön aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, esim. hyödynnetään kirjaston lukudiplomia, lehtiviikkoa, nettiä - Esim. aikaa lukemiselle myös koulussa - Kirjaesitelmät, mahdolliset luokkakirjasarjat, kirjavinkkaukset, netin oppimisympäristön käyttö esim. kirjavinkkauksissa tai esitelmissä 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuuritietoisuus - Kielen käyttö

	<p>T12 ohjata oppilasta havainnomaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta kielitaidon jatkuvaan kehittämiseen. - Vahvistetaan oppilaan omaa kulttuuri-identiteettiä. - Ohjataan oppilasta havainnoimaan koulussa esiintyvää kulttuurista monimuotoisuutta (esim. eri kulttuurien juhlapäivät ja juhlaperinteet). - Tutustutaan suomalaiseen tapakulttuuriin ja juhlaperinteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta käyttämään apuvälineitä, kuten sanakirjaa - Huomioidaan Suomen ja myös muiden kulttuurien juhlapäiviä, tapoja yms. tarpeen mukaan - Median sisällöt ja työtavat mukana oppimisessa, hyödynnetään myös mahdollisuuksien mukaan kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita (esim. kulttuuripolku) 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monikulttuurisuus, kulttuuritietoisuus - Omien juurten ja kulttuuri-identiteetin tuntemus - Oman kielen käyttäminen - Monikulttuurisuus <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Monipuoliset viestintäkeinot (sanallinen, keuhonkieli)
<p>Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena</p>	<p>T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itselleen kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta käyttämään kieltä. - Laajennetaan sanavarastoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelut, ryhmä- ja parityöt, esitelmät, kirjoitelmat - Sanaselitykset, oppimisstrategioista selventäminen 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itseohjautuvuus - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu, sanallinen, kuvallinen, kehollinen - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman toiminnan vaikutus muihin - Osallistuminen ja vaikuttaminen - Omien näkemysten ja mielipiteiden esittäminen
	<p>T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan eri oppiaineiden käsitteiden ja ilmausten 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanaselitykset, oppimisstrategioista selventäminen 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monipuolinen tulkitseminen; ääni, kuva, kirjoitus, puhe, keuhon kieli

		<p>tunnistusta ja niiden omaan käyttöön ottamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laajennetaan yleistä ja oppiainekohtaista sanavarastoja oma-aloitteisesti. 		
	<p>T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojansa ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan itseohjautuvaan työskentelyyn. - Kannustetaan oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa avuksi tiedonhankinnassa. - Ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Esim. alleviivaukset, tukisanalysit, ajatus- ja käsittekartat 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itsereflektio - Tiedon kriittinen arviointi - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Sosiaaliset taidot - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen - Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6) - Itsetuntemus ja itseohjautuvuus - Tiedon käsittely - Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Oman toiminnan vaikutus muihin - Omien näkemysten ja mielipiteiden esittäminen

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS 6.IK

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineen tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuväriä ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään kieltä osana toimintaa. - Kartutetaan sanavarastoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ajan ilmaiseminen, modaalisuus, vertaaminen kuvailussa - Keskustelutilanteita luokkayhteisössä eri aihepiirien ja tekstien pohjalta (esim. pari-, ryhmä- luokkakeskustelut väittelyt) - Draaman käyttö harjoittelussa 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseohjautuvuus - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisuus (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisuus - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita - Monipuoliset ilmaisukeinot <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen - Viestin kohdistaminen erityisyleisölle - Viestintätaidot
	T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innostetaan oppilasta toimimaan kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa, vahvistetaan intonaatiota. - Harjoitellaan kuullun asiassällön selostamista. - Kartutetaan itsenäisesti sanavarastoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustelut, pari- ja ryhmätyöt - Rohkaistaan kysymään 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisuus (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisuus - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Monilukutaito (L4)</p>

				<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen - Viestintätaidot
	<p>T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta ilmaisemaan itseään ja huomioimaan muut keskusteluun osallistujat. - Opitaan ilmaisemaan itseään suhteellisen vaivattomasti. - Aktivoidaan oppilasta olemaan mukana koko koulu-yhteisön kulttuuritapahtumissa yleisönä tai esiintyjänä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan toisten tarpeiden huomioimista ja kompromissitaitoja (käytetään avuksi esim. draamaa) - Harjoitellaan toisten kuuntelemista esim. keskusteluissa, ryhmätöissä, väittelyissä 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisuus (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Hyvät tavat - Itseilmaisuus - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita - Monipuoliset ilmaisunkeinot (sanallinen, kuvallinen, kehollinen)
Tekstien tulkitseminen	<p>T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan erilaisten ikätasolle sopivien tekstien sujuvaan lukemiseen. - Käytetään tietoa eri tekstilajipiirteistä avuksi tekstien tulkinnassa ja luotettavuuden arvioinnissa. - Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan runsaasti erilaista lukemista esim. kaunokirjallisuus, tietotekstit, mediatekstit, runot - Kuvan lukeminen, infografiikka - Opastetaan valitsemaan omataasoista lukemista - Esim. mainokset, uutiset, runot, fakta ja fiktio, sosiaalinen media - Pari- ja ryhmätöyt apuna opetuksessa 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseohjautuvuus - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde - Tiedon kriittinen arviointi
	<p>T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta osallistumaan erilaisiin keskustelutilanteisiin. - Kannustetaan oppilasta tulkitsemaan puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Työskentely pareittain, ryhmässä, keskustelut, väittelyt - Erilaisia ymmärtämis- ja lukustrategioita, esim. <ul style="list-style-type: none"> - Ennakointi ja aiemman tiedon aktivointi - Selventäminen, kysymysten laatiminen 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisuus (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisuus <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään oppilaan taitoa tulkita mediatekstiä ja arvioida sen luotettavuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteyksien luominen omaan elämään - Tiivistäminen ja yhteenvedon tekeminen - Tekstisisällön kertominen omin sanoin - Epäolennaisen poistaminen ja tekstikriittisyys - Kysymysten tekeminen - Takaisin palaaminen - Päätelmien tekeminen - Alleviivaus - Tukisanalistan käyttäminen - Ajatus- ja käsitekartat 	
	<p>T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan selittämään ja vertailemaan sanontojen, kielikuvien ja käsitteiden merkityksiä. - Pohditaan sijamuotojen merkityksiä. - Opetellaan hahmottamaan virkkeen osien suhteita: - Laajennetaan sanavarastoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monipuolista lukemista, py-sähdytään ymmärtämisen kannalta kriittisissä kohdissa, keskeisten asioiden löytäminen tekstistä ja päätelmien tekeminen luetusta myös omia taustatietoja hyväksi käyttäen - Sanojen johtamista, lainasanoja, yhdyssanoja - Nominien taipuminen sijamuodoissa (nominatiivi, genetiivi, partitiivi, essiivi, translatiivi, paikallissijat) - Lause, pääsanan ja määritteen suhde, lauseenvastike - Verbien taipuminen kaikissa persoona ja aikamuodoissa - Sanaluokat - Juhlapäivät, kansanperinne, tapakulttuuri/leikit/suomalaiset merkkihenkilöt ja –tapahumat 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itseohjautuvuus - Yhteyksien tunnistaminen asioiden väliltä - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Kulttuuritietoisuus <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faktan ja fiktion suhde

Tekstien tuottaminen	<p>T7 innostaa oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sujuvoitetaan käsinkirjoittamisen taitoja ja näppäintaitoja. - Edistetään taitoa käyttä kertomiselle, kuvaamiselle ja kantaa ottavalle tekstile tyypillistä kieltä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan sekä käsin että koneella kirjoittamista, käytetään apuna kymmensormijärjestelmään ohjaavia ohjelmia - Voidaan ohjata tekstien tuottamiseen käyttäen myös pari-, ketju- ja ryhmäkirjoitusta - Harjoitellaan tekstinkäsittelyn perustaitoja 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseohjautuvuus - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viestintätaidot - Faktan ja fiktion suhde <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teknologian vastuullinen käyttö
	<p>T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielipillisiä rakenteita</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autetaan oppilasta laatimaan kokonaisia tekstejä kiinnittäen huomiota rakenteeseen (juoni, henkilöt, aika, paikka), sanojen valintaan, sanavaraston rikkautteen ja yleiskielisyyteen. - Opitaan hyödyntämään opittua kielitietoa kirjoittaessa. - Vahvistetaan lauseoppia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjoittaminen yksin, parin kanssa, ryhmässä - Otsikointi, kappalejako - Oikeinkirjoituksen vakiinnuttaminen, keskeisen kielio-piaineksen kertaus (päälause ja sivulauselajit, yksinäislause ja yhdyslause välimerkkien moitteeton hallinta, sanaluokat, sijamuodot, yhdyssanat, isot ja pienet kirjaimet) 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itseohjautuvuus - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monipuolinen tulkitseminen - Viestintätaidot
	<p>T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta arvioimaan tuottamia tekstejä ja tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteita. - Tarjotaan mahdollisuus palautteen antamiseen ja saamiseen. - Etsitään itselle sopivia prosessikirjoittamisen keinoja käyttäen hyväksi jo opittuja menetelmiä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Palaute esim. keskustellen, kirjallisesti, ryhmäpalaute, voidaan harjoitella muokkaamaan omaa tekstiä palautteen pohjalta - Kirjoittamisvaiheet (ideointivaihe, jäsentelyvaihe, kirjoittaminen, palautteen saaminen, viimeistely) - Ohjataan ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itse-reflektio - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedon kriittinen arviointi

		<ul style="list-style-type: none"> - Perehdytään nettietikettiin ja tekijänoikeuksiin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan lähteiden merkitsemistä, ohjataan kunnioittamaan tekijänoikeuksia 	
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	<p>T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edistetään oppilaan taitoa tunnistaa kielen säännönmukaisuuksia. - Opetellaan tunnistamaan kielellistä vaihtelua (puhekieli, murteet, kielen eri alakulttuurit). - Vahvistetaan oppilaan taitoa tunnistaa puhutun ja kirjoitetun suomen kielen piirteitä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sijamuodot, verbien aikamuodot, lauseenjäsenet 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Monilukutaito (L4) - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen - Sanallinen viestintätaito
	<p>T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innostetaan oppilasta lukemaan lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja jakamaan lukukokemustaan. - Kannustetaan oppilasta kuvaamaan kokemuksiaan lasten- ja nuortenkulttuurista. - Tarjotaan oppilaille kulttuurielämyksiä (esim. elokuva, teatteri, konsertti). 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan monipuolista lukemista - Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston ja mediaympäristön aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, esim. hyödynnetään kirjaston lukudiplomia, lehtiviikkoa, nettiä - Esim. kirja- ja kirjailijaesitelmät, elokuva-arvostelut, musiikkiarvostelut - Käytetään myös mahdollisuuksien mukaan internetin turvallisia oppimisympäristöjä - Esim. Taipalsaaren kulttuuripolku, lehtiviikot 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erialaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisuus - Kulttuuritietoisuus - Monipuoliset ilmaisunkeinot
	<p>T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria</p>	<p>S4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta arvostamaan oman elinympäristönsä monikielisyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta 	<ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan Suomen ja myös muiden kulttuurien juhlapäiviä, tapoja yms. tarpeen mukaan - Median sisällöt ja työtavat mukana oppimisessa, hyö- 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monikulttuurisuus, kulttuuritietoisuus - Omien juurten ja kulttuuri-identiteetin tuntemus - Oman kielen käyttäminen - Monikulttuurisuus

		<p>suutta (suomen kielen vertaamien omaan äidinkielen).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta havainnoimaan koulussa esiintyvää kulttuurista monimuotoisuutta (esim. eri kulttuurien juhlapäivät ja juhlaperinteet). - Tutustutaan suomalaiseen tapakulttuuriin ja juhlaperinteisiin. 	<p>dynnetään myös mahdollisuuksien mukaan kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taipalsaaren kulttuuripolku 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erialaisten maailmankatsomusten ymmärtäminen ja kunnioittaminen - Monipuoliset viestintäkeinot (sanallinen, kehonkieli)
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	<p>T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita kielitaidon jatkuvaan kehittämiseen. - Kannustetaan oppilasta käyttämään kieltä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjataan oppilasta käyttämään apuvälineitä, kuten sanakirjaa, internetiä - Parityöt, ryhmätyöt, esitykset, esiintymiset - Draaman käyttö opetuksessa 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itseohjautuvuus - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Määrätietoinen ja sinnikäs työskentely - Sosiaaliset taidot - Viestin kohdistaminen halutulle yleisölle <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luottamus omiin taitoihin - Kielen käyttäminen - Itseilmaisu, sanallinen, kuvallinen, kehonkielinen - Joustavuus kohdata erilaisia tilanteita <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman toiminnan vaikutus muihin - Osallistuminen ja vaikuttaminen - Omien näkemysten ja mielipiteiden esittäminen
	<p>T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa</p>	<p>S5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan eri oppiaineiden tekstien lukemisessa ja opetetaan käyttämään apuvälineitä omatoimisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ydinasiat, tiivistelmät, äänikirjat, sanakirjat, nettikään- nösohjelmat - Oppimisstrategioista selventäminen 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppimaan oppiminen - Itselle merkittävän tiedon rakentaminen - Monipuolinen tulkitseminen

		- Laajennetaan oppiainekoh- taista sanavarastoa ma- aloitteisesti.		
	T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä	S5 - Kannustetaan oppilasta käyttämään eri lähteitä tiedonhankinnassa sekä yhdistelemään ja tiivistämään tietoja omaan tekstiin. - Tuotetaan suullisia esityksiä ja kirjallista tekstiä itsenäisesti tai ryhmässä. - Ohjataan oppilasta lähdekriittisyyteen. - Kannustetaan oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa avuksi tiedonhankinnassa. - Ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioittaen.	- Käytetään erilaisia oppimisstrategioita esim. alleviivaukset, tukisanalistat, ajatus- ja käsittekartat, tiivistäminen, yhteenvedon tekeminen, tekstisisällön kertominen omin sanoin, takaisin paluu - Tietokirjat, sisällysluettelo - Hakusanat - Lähdekriittisyys netissä	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Tiedon kriittinen arviointi - Itselle merkityksellisen tiedon rakentaminen - Sosiaaliset taidot - Olennaisten kysymysten löytäminen ja kysyminen Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6) - Itsetuntemus - Tiedon käsittely - Neuvottelutaidot - Ajanhallinta - Myönteinen asenne työtä kohtaan - Itseohjautuvuus - Epäonnistumisten sietäminen - Yrittäjämäinen asenne Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) - Vaikuttamismahdollisuudet - Asioiden tarkasteleminen kriittisesti - Omien näkemyksien ja mielipiteiden esittäminen

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3–6

”Tavoitteena on kielellisesti virikkeinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa oppilaiden näkemyksiä arvostetaan ja jossa on mahdollisuus tarkastella ja tuottaa tekstejä yksin ja yhdessä turvallisesti myös viestintäteknologian avulla. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden itse valitsemia ja heitä kiinnostavia kirjoja ja muita monimuotoisia tekstejä sekä laajennetaan oppilaiden lukukokemuksia. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että ne mahdollistavat yhdessä toimimisen ja kokemusten jakamisen sekä oppiaineen sisältöalueiden luontevan integroitumisen. Opetusta eheytetään prosessinomaisen opiskelun ja projektityöskentelyn avulla. Vuorovaikutus- ja draamataitoja syvennetään erilaisten harjoitusten avulla. Draamaa ja kirjallisuuden opetusta yhdistetään muiden oppiaineiden opetukseen.” (OPS 2014, 161.)

Äidinkielen opetuksen oppimisympäristöissä ja työtavoissa otetaan huomioon, että oppilaan äidinkielen taidot ovat oppimisen perusta. Äidinkielen tunnilla oppilaat ovat aktiivisia toimijoita, ja toiminta on vuorovaikutuksellista ja luovuutta tukevaa.

Äidinkielen oppimisympäristöillä tarkoitetaan kaikkia niitä tiloja, paikkoja, yhteisöjä ja toimintakäytänteitä, jotka tukevat yksilön ja yhteisön oppimista ja kasvua. Oppimisympäristöt muuttuvat jatkuvasti jäsentensä mukana. Äidinkielen opiskelussa käytetään monipuolisesti erilaisia työtapoja ja -menetelmiä. Rohkaiseva, välittävä ja erehdyksistä oppiva työskentelyilmapiiri tukee oppimista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3–6

”Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä, sujuvan luku- ja kirjoitustaidon oppimista sekä lukutaidon syvenemistä ymmärtäväksi lukemiseksi. Oppilaita tuetaan sanavarannon laajentamisessa, käsitteiden oppimisessa sekä ajatusten kielentämisessä ja vuorovaikutustaidoissa. Jokaista oppilasta kannustetaan taitotasoaan vastaavan kirjallisuuden ja muiden tekstien lukemiseen ja ohjataan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöön sekä sopivien opiskelustrategioiden kehittämiseen ja omien vahvuuksien tunnistamiseen. Oppilaiden tekstien tuottamisen taitojen sekä oikeinkirjoituksen kehittämiseksi annetaan malleja sekä yhteisöllistä ja yksilöllistä tukea. Myös kielellisesti taitavia oppilaita tuetaan lukuhaasteiden ottamisessa, itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.” (OPS 2014, 161.)

Oppilaita ohjataan käyttämään äidinkieltä rohkeasti ja monipuolisesti sekä luovasti. On huomioitava, että oppilaat ovat yksilöitä, joiden lähtökohdat äidinkielen opiskeluun ja osaamisen kehittämiseen ovat erilaiset. Erilaiset oppimisvaikeudet, sosio-emotionaaliset haasteet ja toiminnanohjauksen ongelmat voivat vaikeuttaa oppimisprosessien etenemistä. Näiden havaitseminen ja huomioiminen kuin myös heterogeenisten ryhmien ja oppilaiden tieto- ja taitotason vaihtelevuuden tiedostaminen vaativat joustavaa ja tarvittaessa myös eriyttävää opetuksellista ja ohjauksellista lähestymistapaa. Eriyttämisen ja tuen tarpeesta sekä keinoista on hyvä keskustella oppilaan ja huoltajan kanssa.

Monikielisten oppilaiden tarvetta tukeen ja ohjaukseen tulee tarkastella oppilaskohtaisesti. Näissä, kuten muissakin oppimistilanteissa, tulisi hyödyntää vertaisoppimista ja -ohjausta. Ohjauksella, eriyttämisellä ja tuella pyritään opetustilanteiden toimivuuteen.

Oppilaan oppimisen arviointi suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3–6

”Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumentointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelliset taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen. Omaehtoinen lukeminen on tärkeä tavoite, jota tuetaan ja arvioidaan suhteessa luku- ja kirjoitustaitoon.

Äidinkielen ja kirjallisuuden sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määriteltessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat äidinkielen ja kirjallisuuden eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.” (OPS 2014, 161.)

Tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan (8) osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa	- Vuorovaikutustaidot ja ilmaisuvaranto	- Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin käyttäen ilmaisuvarantoaan sekä keskustelee ja työskentelee erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta.
T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan	- Tekstien ymmärtäminen ja vuorovaikutuksessa toimiminen	- Oppilas ymmärtää opetuspuhetta ja muuta kuulemaansa, kun tilanne tai aihe on ennestään tuttu tai ymmärtämistä tuetaan. - Oppilas osaa toimia kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa.
T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat	- Ilmaisuu vuorovaikutustilanteissa	- Oppilas ilmaisee itseään erilaisia ilmaisun keinoja käyttäen ja osaa ottaa huomioon puhekuppaninsa.
Tekstien tulkitseminen		
T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä	- Lukutaidon sujuvuus ja tekstilajitaidot tekstin tulkinnessa	- Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä. - Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin ja harjoittelee käyttämään tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinnessa ja arvioinnissa.
T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja	- Tekstien tulkinta	- Oppilas osallistuu erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen		
T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan	- Sana- ja käsitevarannon laajentuminen, päättelevä tekstien tulkinta	- Oppilas hallitsee kohtuullisen sana- ja käsitevarannon sekä tunnistaa tekstistä merkityksiä, jotka vaativat päättelyä.
Tekstien tuottaminen		
T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä	- Tekstilajitaidot tekstin tuottamisessa, käsikirjoittaminen ja näppäintaidot	- Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. - Oppilas osaa kirjoittaa suomea käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.
T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita	- Tekstien tuottaminen	- Oppilas tuottaa kokonaisia tekstejä ja osoittaa niissä oikeinkirjoituksen tunte- musta. - Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.
T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta	- Tekstien arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen	- Oppilas osaa arvioida tuottamiaan tekstejä, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana sekä osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia	- Kielten ja kielenkäytön piirteiden havainnointi ja vertailu	- Oppilas tunnistaa kielen rakenteen säännönmukaisuuksia ja kykenee kuvaamaan tavallisimpia peruskäsitteitä käyttäen, miten kielenkäyttö vaihtelee eri tilanteissa. - Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristönsä kielistä ja murteista.
T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä	- Kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemus	- Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja pystyy kertomaan ajatuksiaan lukemastaan ja muusta lasten- ja nuortenkulttuurista.

rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön		
T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria	- Kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden havainnointi	- Oppilas osaa kuvailla omaa ja elinympäristönsä monikielisyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta.
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita	- Oppimistavoitteiden asettaminen	- Oppilas osaa ohjatusti asettaa itselleen oppimistavoitteita.
T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa	- Eri oppiaineiden kielen havainnointi	- Oppilas lukee tuetusti eri oppiaineiden tekstejä tai niiden osia ja osaa kuvailla, millaisista osista tekstit rakentuvat.
T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä	- Tekstin rakentaminen ja tiedonhaku	- Oppilas osaa tuottaa sovitusta aihepiiristä hankkimansa tiedon pohjalta jäsennellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti tai ryhmässä. - Oppilas osaa ohjatusti valita tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa.

Arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilaiden äidinkielen ja kirjallisuuden hallintaa oppimiselle asetettujen tavoitteiden suuntaisesti, kannustaa ja antaa aineksia positiivisen minäkuvan muotoutumiselle. Arvioinnin tehtävänä on myös informoida, ohjata ja auttaa oppilaita opiskelun suuntaamisessa. Arvioinnin tukena käytetään Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisia äidinkielen ja kirjallisuuden arviointikriteerejä. Oppimisen tavoitteet ja arviointikriteerit selvitetään myös oppilaille. Oppilaiden ottaminen mukaan opetus- ja oppimisprosessiin sitouttaa oppilaita kokonaisvaltaisemmin toimintaan ja työskentelyyn.

Oppimistulosten lisäksi arvioidaan oppimisprosessia ja työskentelyä. Tiedollisten ja taidollisten tavoitteiden ohessa arvioinnissa painottuvat oppilaan aktiivisuus ja vastuullisuus. Numeroarvioinnin lisäksi annetaan jatkuvaa sanallista palautetta. Rakentavalla ja kannustavalla palautteella pyritään tukemaan oppilaiden luku- ja kirjoitusharrastusta. Opettajan antaman palautteen lisäksi oppilaita ohjataan antamaan ja saamaan palautetta toisilta oppilailta sekä suullisesti että kirjallisesti. Myös itsearviointi on tärkeää äidinkielen ja kirjallisuuden arvioinnissa. Erityisopetusta saavan oppilaan arvioinnista päättävät äidinkielenopettaja ja erityisopettaja yhdessä.